

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Octava Controversia. An purus homo per exclusionem etiam auxilij diuinæ
gratiæ de potentia Dei absoluta potuerit per opera ordinis naturalis
satisfacere ex imperfecta iustitia pro culpa totius humani ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

Etio pro veniali procedens ab homine iusto ex se non est de rigore iustitiae; ergo neque per relationem ad Christum, & imputationem extrinsecam potest dici de rigore iustitiae; neque habere maiorem condignitatem, quam habeat ut est a proximo operante: *Confir.* Si per illam mysticam conjunctionem propria perfectio satisfactionis Christi, quae est rigor iustitiae, membro Christi etiam viuo tribui potest, pari ratione posset dici, membrum Christi infinite satisfacere, & una gutta sanguinis Martyris ut membri Christi posset dici infiniti valoris, sicut una gutta sanguinis Christi, quod tamen concedere absurdissimum est. Sequela probatur; quia non est minus proprium Dei hominis de rigore iustitiae satisfacere, quam infinite; ergo. *Resp.* falsum esse antecedens quod ad utramque partem. Ad probationem *prima partis* negatur antecedens; ut enim in *quinta Controv.* diximus, homo per gratiam a Deo receptam satisfacit pro culpa mortali, quatenus est offensa Dei. Ad *proba. secunda partis* dico, nos non asserere satisfactionem puri hominis per extrinsecam imputationem esse derigore iustitiae, sed ob eam causam, quia nimirum purus homo satisfacit, ut membrum Christi, cui scilicet puro homini, ut est membrum Christi formaliter, gratia est quasi naturalis & propria, ut ante diximus. Ad probationem ergo, omissa illa particula, per imputationem extrinsecam, negatur antecedens. *Ad confir.* negatur illatio. Ad eius probationem negatur assumptum, si sermo sit de Christo ut est caput contra membra illi per gratiam unita distinctum; quia licet satisfacere de toto rigore iustitiae per se primo conueniat Christo, conuenit tamen etiam eius membris, ut eius formaliter membra sunt per se secundo, & ideo non est illi proprium quarto modo. Si verò sermo sit de Christo, prout dicit mysticum suppositum mystici corporis, admissio antecedente, negatur consequentia; quia mysticum illud suppositum ratione capitis, id est satisfactione a capite elicita satisfacit infinite, satisfactionibus verò membrorum, id est a membris elicitis finite satisfacit, & tamen tam suppositum ipsum, quam eius membra ut illi coniuncta satisfaciunt de toto rigore iustitiae.

OCTAVA CONTROVERSIA.

An purus homo per exclusionem etiam auxilij diuinae gratiae de potentia Dei absoluta potuerit per opera ordinis naturalis satisfacere ex imperfecta iustitia pro culpa totius humani generis?

DIFFICULTATEM hanc proponit Aluarus in vltima sua diss. ad hunc articulum, & breuiter eam ac eruditè definit, opinionem sequens negantem, ut magis probabilem. Eam itaque disputationem vide, si lubet; nihil enim ei nobis addendum occurrit.

ARTICVLVS III.

Utrum si homo non peccasset, Deus incarnatus fuisset.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod si homo non peccasset, nihilominus Deus incarnatus fuisset. Manente enim causa, manet ef-

Afectus. Sed, sicut Augustinus dicit 13. de Trinit. alia multa sunt cogitanda in Christi Incarnatione praeter absolutionem a peccato, de quibus dictum est. Ergo etiam si homo non peccasset, Deus incarnatus fuisset.

Praeterea, Ad omnipotentiam diuinae virtutis pertinet, ut opera sua perficiat, & se manifestet per aliquem infinitum effectum. Sed nulla pura creatura potest dici infinitus effectus, cum sit finita per suam essentiam, In solo autem opere Incarnationis videtur praecipue manifestari infinitus effectus diuinae potentiae (per quam in infinitum distantia coniungitur, in quantum factum est, quod homo esset Deus) in quo etiam opere maxime videtur perfici vniuersum, per hoc quod vltima creatura, scilicet homo primo principio coniungitur, scilicet Deo. Ergo etiam si homo non peccasset, Deus incarnatus fuisset.

Praeterea, Humana natura per peccatum non est facta capax gratiae. Sed post peccatum capax est gratia vniuersalis quae est maxima gratia. Ergo si homo non peccasset, humana natura huius gratiae capax fuisset. Neque Deus subtraxisset humane naturae bonum, cuius capax erat. Ergo si homo non peccasset, Deus incarnatus fuisset.

Praeterea, Praedestinatio Dei est aeterna. Sed dicitur Roman. 1. de Christo, Qui praedestinatus est Filius Dei in virtute. Ergo etiam ante peccatum necessarium erat filium Dei incarnari ad hoc, quod Dei praedestinatio impleretur.

Praeterea, Incarnationis mysterium est primo homini reuelatum: ut patet per hoc, quod dixit, Hoc nunc os ex osibus meis, &c. quod Apostolus dicit esse magnum sacramentum in Christo, & in Ecclesia: ut patet Ephes. 5. Sed homo non potuit esse praescius sui casus, eadem ratione quae nec Angelus: ut Augustinus probat super Gen. ad litteram. Ergo etiam si homo non peccasset, Deus incarnatus fuisset.

Sed contra est, quod Augustinus dicit in lib. de verbis Domini, exponens illud, quod habetur Luc. 19. Venit filius hominis querere, & saluum facere, quod perierat. Ergo si homo non peccasset, Filius hominis non venisset. Et 1. ad Timotheum, primo, super illud verbum, Christus venit in hunc mundum, ut peccatores saluos faceret, dicit glossa, Nulla causa veniendi fuit Christo domino, nisi peccatores saluos facere. Tolle morbos, tolle vulnera, & nulla est medicina causa.

Respondeo dicendum, quod aliqui circa hoc diuersimode opinantur. Quidam enim dicunt, quod etiam si homo non peccasset, Dei filius incarnatus fuisset.

Alij verò contrarium asserunt. Quorum assertioni magis assentiendum videtur. Ea enim quae ex sola Dei voluntate proueniunt supra omne debitum creaturae, nobis innotescere non possunt, nisi quatenus in sacra Scriptura traduntur, per quam diuina voluntas nobis innotescit. Vnde cum in sacra Scriptura vbique Incarnationis ratio ex peccato primi hominis assignetur, conuenientius dicitur Incarnationis opus ordinatum esse a Deo in remedium contra peccatum, ita quod peccato non existente Incarnatio non fuisset: quamuis potentia Dei ad hoc non limiteretur, potuisset enim etiam peccato non existente Deus incarnari.

Ad primum ergo dicendum, quod omnes aliae causae, quae sunt assignatae, pertinent ad remedium peccati. Si enim homo non peccasset, persu-

ri 4. 29. art. 4. ad 3. 2. Tim. 1. co. 1. si c. 17. 10. 5. Ar. praec.

Ser. 36. de ver. A. post ser. 8. 10. 10.

Aug. ser. 9. de ver. ap. tom. 10.

Ar. 1. & praec.